

Huvudman

Stiftelsen för kristen
skolverksamhet, org.nr. 857205-
4065
info@brandstromska.se

Ärendet

Tillsyn av den fristående grundskolan Brandströmska skolan Nylöse i Göteborgs kommun. Huvudman för skolan är Stiftelsen för kristen skolverksamhet.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen för kristen skolverksamhet att senast den **3 november 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande organisering av konfessionella inslag, skolans val, beslut om betyg och betygskatalog samt särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stiftelsen för kristen skolverksamhet inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stiftelsen för kristen skolverksamhet ska vidta följande åtgärder

Organisering av konfessionella inslag

1. Se till att de konfessionella inslagen under morgonsamlingar avgränsas från övriga aktiviteter, såsom praktisk information om skoldagen och andra icke-konfessionella inslag (1 kap. 7b § skollagen).

Skolans val

1. Se till att undervisningen i skolans val utgår från kursplanen i ett eller flera av de ämnen som enligt skollagen ska finnas i grundskolan eller, om skolans val ska omfatta lokalt tillval, från en plan för undervisningen Skolverket har godkänt (10 kap. 4 § skollagen samt 9 kap. 9, 11 §§ skolförordningen).

Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas

av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Det oönsagda gäller inte om kompletterande bestämmelser i skolförordningen är tillämpliga. (3 kap. 16 § skollagen och 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen).

2. Se till att det av betygskatalogen framgår ifall ett betyg har beslutats efter provning, om ett betyg har rättats eller ändrats samt när detta har gjorts. Såväl det gamla som det nya betyget ska framgå och den eller de som har beslutat om nytt betyg efter provning, rättelse eller ändring ska datera och signera uppgiften i betygskatalogen. (9 och 15 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ([2011:123]).

Särskilt stöd

1. Se till att rektor säkerställer att utredningar av särskilt stöd genomförs för elever som regelbundet får undervisning och stöd i skolans så kallade flexgrupp. För varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar startats innan den 3 november 2025. Denna information ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att rektorn för varje sådan utredning om särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats fram till den 3 november 2025. Denna information ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).
3. Se till att det anges i aktuella åtgärdsprogram vem som ansvarar för uppföljning och utvärdering av beslutade stödåtgärder (3 kap. 9 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:2660) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Brandströmska skolan Nylöse i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Brandströmska skolan Nylöse följer gällande bestämmelser om organisering av konfessionella inslag, skolans val, beslut om betyg och betygskatalog och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsbesök mellan den 14 maj 2025 och 16 maj 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram, betygskatalog samt kursplan för kristendomsundervisningen. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Skolans val, kristendomsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

På Brandströmska skolans hemsida framgår att skolans lokala val är kristendomskunskap. Det framgår även i intervju med rektorn att skolan anser att kristendomskunskap är skolans val. Rektorn uppger i intervju att skolan inte har minskat undervisningstiden i andra ämnen för att ha kristendomskunskap.

Skolinspektionen har i intervju ställt frågan till rektorn om profilämnet tar sin utgångspunkt i något av de nationellt fastställda undervisningsämnena och deras kursplaner samt om innehållet i någon eller några av dessa kursplaner, såsom exempelvis religionskunskap, ligger till grund för planeringen av vad som ska tas upp och bedömas i profilämnet. Det framgår av intervju med rektorn att det inte är tydligt huruvida kristendomskunskapen är baserad på något annat skolämne. Rektorn uppger vidare att skolan inte heller har ansökt om att få bedriva kristendomskunskapen som ett lokalt tillval.

Skolinspektionen har inte intervjuat den lärare som undervisar i kristendomskunskap med anledning av nyligt lärarbyte i ämnet men har intervjuat en grupp andra lärare, som bland annat undervisar i de samhällsorienterande ämnena. De berättar att de inte känner till innehållet i kristendomskunskapen och att det inte sker något samarbete mellan läraren i kristendomskunskap och lärarna i de samhällsorienterande ämnena kring planering av undervisningen. Vid ett tillfälle har det gjorts en sambedömning av en uppgift tillsammans med läraren i kristendomskunskap men utöver detta sker inga samarbetet kring eventuella kunskapsbedömningar i det ämnet, berättar de intervjuade lärarna. Därtill säger lärarna att de uppfattat att det inte heller görs några bedömningar av elevernas kunskaper i kristendomskunskapen.

I svar på skriftliga frågor har huvudmannen uppgett att det finns en kursplan för profilämnet som beskriver vad ämnet innehåller. Skolinspektionen har efter tillsynsbesöket begärt in denna kursplan. Tillsammans med den kursplanen har huvudmannen även skickat in en kursplan som ska gälla från och med höstterminen 2025. Den kursplanen är dock, enligt huvudmannens beskrivning, under bearbetning och därmed inte fastställd än. Av nuvarande kursplan framgår rubriker på delar som ämnas ta upp i undervisningen för respektive stadie men inga mer utförligare beskrivningar än så gällande vad ämnet ska innefatta. Av den påbörjat bearbetade kursplanen inför höstterminen framgår att kristendomskunskapen på skolan är en del av ämnet religionskunskap och att ämnet ska ses som en helhet i förhållande till läroplan, bedömning och betygssättning.

Rättslig reglering

Utöver de ämnen som räknas upp i 10 kap. 4 § skollagen ska det finnas skolans val. Skolans val får omfatta ett lokalt tillval, om Statens skolverk har godkänt en plan för undervisningen (10 kap. 4 § skollagen).

Av timplanen för grundskolan framgår hur den garanterade undervisningstiden i ämnena ska fördelas på högstadiet. Huvudmannen ska

efter förslag av rektorn besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna (9 kap. 3–4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen).

Undervisning i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna (9 kap. 11 § skolförordningen).

I timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut (9 kap. 9 § skolförordningen).

Av bilagan framgår bland annat att vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska, språkval och matematik får dock inte minskas (Bilaga 1, Timplan för grundskolan, till skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

I Skolinspektionens utredning har det framkommit att undervisningen i skolans profilämne inte är lokalt tillval utan en del av skolans val. Av författningarna följer att undervisningen i ett ämne i skolans val, till sitt innehåll och inriktning, ska vara förenlig med kursplan, kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. Skolinspektionens utredning visar emellertid att profilämnet kristendoms kunskap, vilket av skolan bedöms vara skolans val och vars innehåll åtminstone i viss utsträckning bör sammanfalla med det centrala innehållet för ämnet religionskunskap, inte är kopplat till vare sig kursplan, kriterier för bedömning eller betygskriterier för detta ämne eller något annat ämne. Detta är en brist i förhållande till författningarnas krav.

Skolinspektionen har av det inskickat materialet från huvudmannen fått del av en påbörjad reviderad kursplan inför höstterminen 2025 där det framgår av påbörjad kristendomsplan att ämnet är en del av religionskunskapen. Skolinspektionen bedömer dock utifrån att kursplanen inte är fastställd eller förankrad, samt utifrån att rektor och lärare uppgett att ämnet inte är kopplat till något annat ämne att det fortsatt är att bedöma som en brist.

Konfessionella inslag i undervisningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen för Brandströmska skolan Nylöse har tidigare anmält till Skolinspektionen att skolan fortsatt ska ha konfessionell inriktning (dnr 2023:5993). Av inskickad dokumentation samt av intervjuer med elever,

lärare och rektorn framgår att det följaktligen förekommer konfessionella inslag på skolan och att dessa sker i samband med morgonsamlingen i början av skoldagen samt genom regelbundna storsamlingar, Chapel. Enligt elevschema sker morgonsamlingen i början av skoldagen och varar i tio minuter. Vid två av de morgonsamlingar som Skolinspektionen observerar går läraren igenom information om dagen och dagens schema samt ber tillsammans med eleverna. Det är inget avbrott mellan bönen och övriga aktiviteter och nästa lektion startar direkt efter morgonsamlingen.

I intervju med elever på låg- och mellanstadiet uppger flera av dem att en morgonsamling innebär att läraren först pratar om schemat för dagen och att de därefter ber tillsammans. En elev på lågstadiet uppger i intervju att hen inte är med på morgonsamlingen och därför frågar en kompis i klassen om sådan praktisk information om dagen som getts till klassen under morgonsamlingen. I intervju med elever på högstadiet uppger eleverna att praktisk information lyfts på mentorstid och inte vid morgonsamlingen.

I intervju uppger lärare att information om dagen enligt överenskommelse ska ges först när lektionstiden börjar. En lärare uppger dock att eftersom samtliga elever deltar vid bönen i hans klass kan det vara så att man av den anledningen ger information om dagen under morgonsamlingen.

Vad gäller Chapel framgår av intervjuer med elever, lärare och rektor att inslaget i sin helhet är konfessionellt och inte innehåller andra inslag av aktiviteter i utbildningen.

Rättslig reglering

I skollagen anges att utbildning är verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter. I skollagen anges vidare att undervisning är processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Undervisningen vid fristående skolor, fristående förskolor och fristående fritidshem ska vara icke-konfessionell (1 kap. 7 § skollagen).

Om huvudmannen för en fristående skola, en fristående förskola eller ett fristående fritidshem har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning. I en utbildning med konfessionell inriktning får undantag om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet enbart göras för konfessionella inslag.

Deltagandet i konfessionella inslag ska alltid vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta. Ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag (1 kap 7a-b § skollagen).

Vid fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven. Information ska innehålla uppgifter om

1. vilka konfessionella inslag som kan förekomma och när de kan förekomma,
2. vilken likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag som erbjuds som ett alternativ till en aktivitet där sådana inslag ingår, och
3. en påminnelse om att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt (1 kap 7c-d § skollagen).

Av förarbetena (prop. 2021/22:157, s. 49–51 och 114–115) framgår att huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och elever är införstådda med att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt. Detta kan ske på olika sätt, genom skriftlig information till vårdnadshavare och elever i förväg eller genom muntlig information. Denna bestämmelse går längre än bestämmelsen om skriftlig information och innebär bland annat att elever som inte får skriftlig information ska få muntlig information. Det kan också innebära att muntliga förtydliganden behöver göras inför enskilda konfessionella moment, så att det inte i den praktiska situationen framstår som att det inte finns någon valfrihet. Av förarbetena framgår vidare att för att kravet på frivillighet ska kunna uppfyllas bör barnet eller eleven alltid ha rätt att utebli från det konfessionella inslaget. Det framgår också att det frivilliga deltagandet underlättas om huvudmannen avgränsar det konfessionella inslaget, schemamässigt eller i tid. Ett exempel på avgränsning är att en bön inte ska ingå som ett moment i en morgonsamling där information om dagens aktiviteter ska lämnas. Huvudmannen kan i stället skilja mellan en morgonstund med ett konfessionellt inslag, till exempel bön, som det är frivilligt att delta i, och en därefter följande morgonsamling utan konfessionella inslag som syftar till att lämna information om dagens verksamhet. Om en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del

i en likvärdig aktivitet som inte innehåller konfessionella inslag. Det är viktigt att frivilligheten blir reell och att huvudmannen säkerställer att de elever som väljer att avstå från ett konfessionellt inslag inte exkluderas från gemenskapen eller på andra sätt drabbas av negativa konsekvenser.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att avgränsa konfessionella inslag från andra aktiviteter i utbildningen.

Av skollagen framgår att konfessionella inslag som huvudregel ska avgränsas från övriga aktiviteter i utbildningen. Detta för att underlätta frivilligt deltagande i konfessionella inslag. Vid morgonsamlingar på Brandströmska skolan förekommer konfessionella inslag i form av bön. Skolinspektionen bedömer att det vid morgonsamlingarna förekommer en blandning av aktiviteter; en inledning eller avslutning med bön samt information till eleverna om dagens aktiviteter. Skolinspektionen bedömer vidare att det visat sig att de olika momenten följt på varandra utan avbrott i tid. Bedömningen grundar sig i de morgonsamlingar Skolinspektionen deltagit vid samt av uppgifter från elever avseende att praktisk information om skoldagen och schemat ges till eleverna under morgonsamlingen.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att kravet på att konfessionella inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen inte är uppfyllt när det gäller morgonsamlingarna. Vad gäller Chapel framkommer inte annat än att det är ett konfessionellt inslag som är avgränsat från andra aktiviteter i utbildningen.

Beslut om betyg och betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna och betygskatalogen från höstterminen 2024 avseende elever i årskurs 6–9. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation. Betygskatalogen förs på papper med en sida för respektive klass. Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman och lägeskommun.

På efterföljande enskilt papper har lärare för respektive ämne daterat och signerat betyget med egenhändig signatur.

Av betygskatalogen framgår att sju betyg har justerats till ett högre betyg och att ett betyg har justerats till ett lägre betyg. I betygskatalogen framgår både det gamla betyget och det nya betyget. Det framgår inte av

betygskatalogen när korrigeringen av betyget genomförts eller vem som justerat betyget.

Av betygs katalogen framgår vidare att en lärare som saknar legitimation ensamt signerat betyg i ett ämne för sex klasser på skolan.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap. 18 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändringen ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas. (3 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att det inte framgår tydligt av betygskatalogen om ett betyg har rättats eller ändrats. Enligt gällande föreskrifter kan endast rektorn rätta ett betyg medan det i första hand är den som fattat beslut om ett betyg som har rätt att ändra ett betyg. Därtill får endast en ändring ske till ett högre betyg medan rektorn kan rätta ett betyg till ett lägre sådant. Det är därför viktigt att det av betygskatalogen framgår om ett betyg har rättats eller ändrats. Det är därtill en brist att det i några fall saknas datering när ändring eller rättelse har gjorts av enskilda betyg. Slutligen är det också en brist att läraren eller rektorn inte har signerat varje ändring eller rättelse som skett.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att en lärare utan legitimation ensam har signerat betyg i ett ämne för flera klasser. När undervisning bedrivs av en icke legitimerad lärare ska beslut om betyg fattas tillsammans med en legitimerad lärare.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av samtliga upprättade åtgärdsprogram vid skolenheten. I besluten om åtgärdsprogram framgår elevernas behov av särskilt stöd samt hur stödet ska ges. Det framgår även datum för uppföljning av åtgärder men inte alltid vem som ansvarar för en sådan uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen.

Skolledningen, i egenskap av rektorn och biträdande rektorer, uppger under intervju att skolan tidigare hade en större mängd anmälningar om att utreda elevers behov av särskilt stöd men att dessa inte resulterat i att utredningar startats. Under intervjun framkommer att skolan under innevarande termin börjat komma i fas med att göra utredningar i dessa elevärenden men att det fortfarande finns elever som skolan identifierat är i behov av utredningar och eventuellt särskilt stöd men för vilka utredningar inte påbörjats.

I tillsynen framkommer att skolenheten har en så kallad flexgrupp där elever kan arbeta i en lugnare miljö med ett färre antal elever än i ordinarie klassrum. Ungefär 30 elever är i flexgruppen varje vecka. Enligt elevhälsan får några av eleverna undervisning i flexgruppen någon gång i veckan medan andra elever är där i princip varje dag. För flera elever har stödet i flexgruppen pågått under hela läsåret eftersom man bedömt att elevernas behov av stöd har varit så pass stora, berättar elevhälsan. Vidare uppger elevhälsan att några av eleverna i flexgruppen har åtgärdsprogram men att merparten av dem inte har det. Anledningen till detta är att flexgruppen

inte ska ses som en särskild stödinsats, menar elevhälsan. De lärare Skolinspektionen intervjuat uppger dock att de ser det stöd som ges i flexgruppen som en särskild stödinsats såsom enskild undervisning. Enligt lärarna är de elever som är i flexgruppen nästan varje dag över lång tid elever som de tidigare har anmält till elevhälsan för utredning av eventuellt särskilt stöd men som det inte gjorts några utredningar eller fattats beslut om åtgärdsprogram för. I likhet med vad lärarna beskriver så uppger rektorn under intervju att skolan har satt in omfattande stöd i flexgruppen under hela läsåret för en del elever som det saknas utredning och åtgärdsprogram för.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

För varje skriftligt beslut ska det bland annat framgå vem eller vilka som har fattat beslutet (29 kap. 10§ skollagen och 31§ förvaltningslagen).

Skolinspektionens bedömning

De upprättade åtgärdsprogram som finns vid skolenheten innehåller en beskrivning av elevers behov av särskilt stöd samt beskrivning av hur behoven ska tillgodoses. Därtill framgår även när uppföljning och utvärdering ska genomföras samt information om vem som fattat beslutet. Det har inte heller kommit fram annat än att elever med åtgärdsprogram ges det särskilda stöd de bedömts ha behov av. Däremot framgår inte av åtgärdsprogrammen vem som ansvarar för uppföljning och utvärdering, vilket är en brist.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns elever vid skolenheten som ges särskilt stöd i olika former utan att det varken föregåtts av en utredning av elevernas stödbehov eller beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Bedömningen grundar sig i beskrivningar från lärare, elevhälsa och rektor om att elever i vissa fall fått enskild undervisning eller undervisning i flexgrupp dagligdags i upp till ett år eftersom deras behov av stöd för att uppnå de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås konstaterats varit så pass stort, men att dessa elevers stödbehov ändå inte utretts. Skolinspektionen bedömer att elever som över tid tillbringar en betydande del av sin skoltid i ett mindre sammanhang avskilt från ordinarie undervisningsgrupp får anses vara placerade i en särskild undervisningsgrupp. Att en elev ges särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp utan att det föregåtts av en utredning utgör en brist i förhållande till skollagen.

Beslutet är fattat av beslutsfattare Daniel Talje.

Föredragande för ärendet har varit utredare Matilda Nordh.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Pernilla Cederbom medverkat.